

सत्यमेव जयते

MANTRALAYA MONTHLY REFORMS REPORT

MAY - JUNE - JULY 2024
A Comparative Analysis

SANDES

eoffice

A DIGITAL WORKPLACE SOLUTION

ADMINISTRATIVE REFORMS AND ORGANIZATION & METHODS,
GENERAL ADMINISTRATION DEPARTMENT,
GOVERNMENT OF MAHARASHTRA

Table of Contents

Executive Summary	3
e-Office Analytics	5
1) e-file Creation Department Wise-	5
2) District Collectorate Wise e-Office Usage - eFile Creation.....	7
3) Zilla Parishad Wise eOffice Usage - eFile.....	8
Grievance Portal Analytics.....	9
1) Aaple Sarkar Pendency Percentage at Collector Office.....	9
2) Aaple Sarkar Pendency Percentage at Zilla Parishad	10
3) Aaple Sarkar Grievance Pendency – Police Department.....	11
Right to Information Analytics	15
Right to Services Analytics	21

Mantralaya Monthly Reforms Report, May - June- July 2024

Executive Summary

This is the 10th edition of Mantralaya Monthly Reforms Report.

E-Office Usage: The Culture department, Parliamentary Affairs department, DGIPR and Directorate of Industries are generating 100% e-Files. Persons with Disability Welfare Department, Marathi Language Department, Tribal Development Department, and Food and Civil Supplies Department have done good work in using e-office with regards to creation of eFile. Districts like and Satara, Ratnagiri, Kolhapur, Palghar, and Yavatmal are leading in e-File generation.

Scope for Improvement: Departments such as VJNT OBC SBC Welfare Department, Water Resources Department, Agriculture, and Animal Husbandry & Dairy Development, Social Justice and Special Assistance Department and Skill Development Department need to increase e-office utilization. Districts like Chandrapur, Parbhani, Ch. Sambhaji Nagar, Nanded, Gadchiroli Hingoli, and Beed, need to pick up the pace on creating electronic files.

Aaple Sarkar Grievance Redressal: The average grievance disposal rate stands at 20.5%. Many districts have more than 80% pendency rate. The report emphasizes the need for districts to prioritize grievance resolution, particularly for issues like those related to land records, complaints related to scheme implementation and service-related matters.

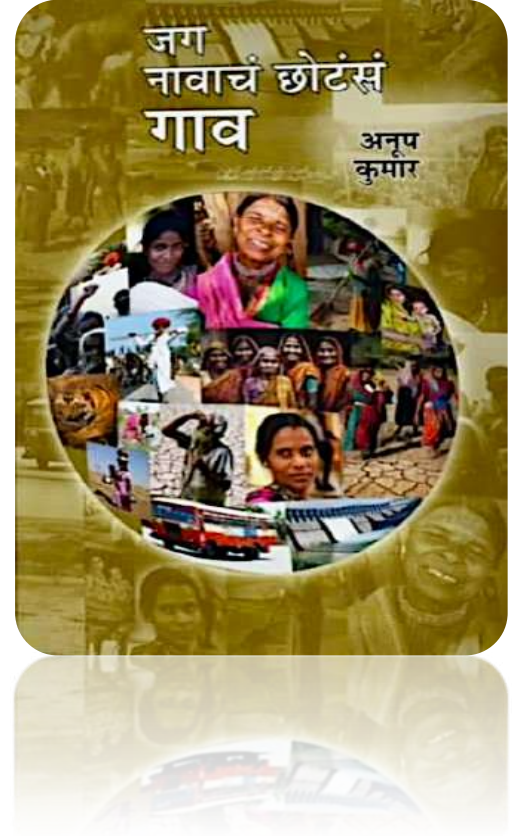
The report highlights the performance of different departments under e-governance initiatives.

Poem on Report by ACS Anoop Kumar -

अहवाल

आठवडी टपालाने अहवाल पाठवा,
बैठकीसाठी हवा आहे तात्काळ पाठवा,
पाठविले तरी मिळाले नाही म्हणून पाठवा,
बाबू नी हरविले आहे म्हणून पाठवा,
मिळाले तरी सापडले नाही, पुन्हा पाठवा
प्रपत्र भरून जोडले नाही, पुन्हा पाठवा
फॅक्स पाठवा, रजिस्ट्री पाठवा, ईमेल पाठवा
शिपाई पाठवा मेल किंवा फीमेल पाठवा
पाठवा पाठवा पाठवा !
पाठवा पाठवा पाठवा !!
अहवाल पाठवा अहवाल पाठवा !!!
अहवाल पाठवा

मूळ मराठी कविता : १९९४

e-Office Analytics

1) e-file Creation Department Wise-

Source- NIC(e-Office portal)

Rank	Department wise e-File Creation %	MAY % of eFile Creation	JUNE % of eFile Creation	JULY % of eFile Creation
1	CULTURAL DEPARTMENT	99%	100%	100%
2	DGIPR	100%	100%	100%
3	DIRECTORATE OF INDUSTRIES	100%	100%	100%
4	PARLIAMENTARY AFFAIRS DEPARTMENT	100%	94%	100%
5	PERSONS WITH DISABILITIES WELFARE DEPARTMENT	65%	86%	92%
6	MARATHI LANGUAGE DEPARTMENT	65%	98%	92%
7	TRIBAL DEVELOPMENT DEPARTMENT	82%	86%	92%
8	FOOD CIVIL SUPPLY AND CONSUMER PROTECTION	94%	95%	90%
9	DIT (MH)	97%	91%	90%
10	ENVIRONMENT DEPARTMENT	95%	96%	90%
11	HIGHER & TECHNICAL EDUCATION DEPARTMENT	79%	92%	89%
12	URBAN DEVELOPMENT DEPARTMENT	88%	89%	88%
13	TOURISM DEPARTMENT	92%	79%	88%
14	GENERAL ADMINISTRATION DEPARTMENT	72%	81%	75%
15	WATER SUPPLY AND SANITATION	73%	50%	74%
16	LAW AND JUDICIARY DEPARTMENT	72%	58%	73%
17	MEDICAL EDUCATION AND DRUGS	17%	50%	72%
18	SOIL AND WATER CONSERVATION	21%	61%	71%
19	CO-OPERATION MARKETING AND TEXTILE DEPARTMENT	58%	72%	66%

Rank	Department wise eFile Creation	MAY % of eFile Creation	JUNE % of eFile Creation	JULY % of eFile Creation
20	HOME DEPARTMENT	64%	67%	65%
21	PUBLIC HEALTH DEPARTMENT	22%	53%	63%
22	PLANNING DEPARTMENT	67%	57%	62%
23	REVENUE AND FOREST	58%	61%	61%
24	FINANCE DEPARTMENT	46%	42%	58%
25	SCHOOL EDUCATION AND SPORTS DEPARTMENT	71%	37%	50%
26	DEPARTMENT OF ANIMAL HUSBANDRY AND DAIRY DEVELOPMENT	88%	70%	47%
27	WOMEN AND CHILD DEVELOPMENT DEPARTMENT	56%	60%	42%
28	RURAL DEVELOPMENT AND WATER CONSERVATION DEPARTMENT	45%	35%	41%
29	PUBLIC WORK DEPARTMENT	41%	31%	38%
30	INDUSTRIES ENERGY AND LABOUR	49%	41%	35%
31	MINORITY DEVELOPMENT DEPARTMENT	27%	6%	31%
32	GENERAL ADMINISTRATION DEPARTMENT-PROTOCOL	56%	46%	29%
33	HOUSING DEPARTMENT	53%	44%	28%
34	SKILL DEVELOPMENT AND ENTREPRENEURSHIP	47%	24%	26%
35	SOCIAL JUSTICE AND SPECIAL ASSISTANCE	39%	17%	26%
36	AGRICULTURE AND ADF	44%	44%	25%
37	WATER RESOURCE DEPARTMENT	36%	20%	18%
38	VJNT OBC SBCW	32%	43%	14%

Table no:1.1

3) Zilla Parishad Wise eOffice Usage - eFile

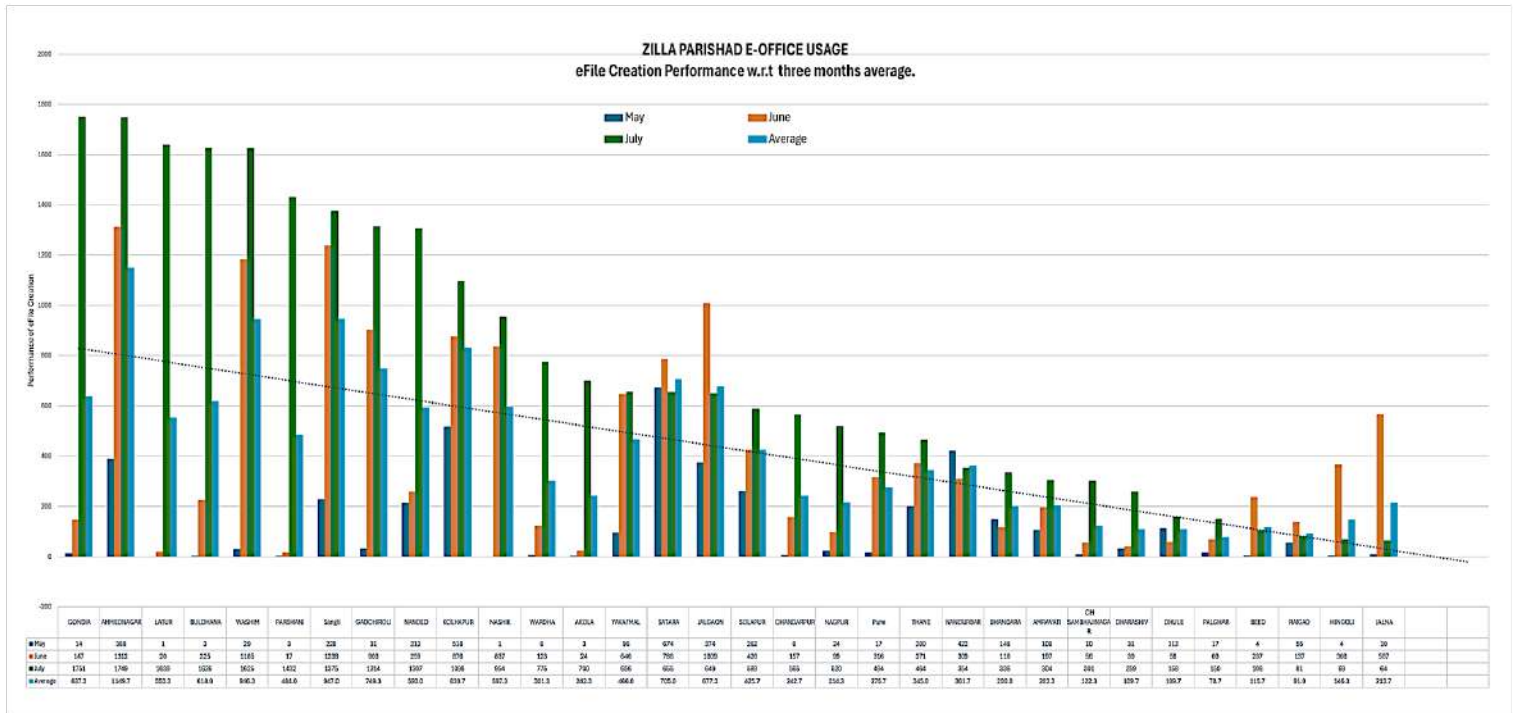

Chart:3.1

Note- Zilla Parishad which are not mentioned above have not yet adopted e-Office.

Top 10 Performers and Archivers-

Performers	Achievers
Gondia	Jalna
Ahmednagar	Hingoli
Latur	Raigad
Buldhana	Beed
Washim	Palghar
Parbhani	Dhule
Sangli	Dharashiv
Gadchiroli	Ch. SambhajiNagar
Nanded	Amravati
Kolhapur	Bhandara

Table 3.1

Grievance Portal Analytics

Source- DIT (Grievance portal)

1) Aaple Sarkar Pendency Percentage at Collector Office

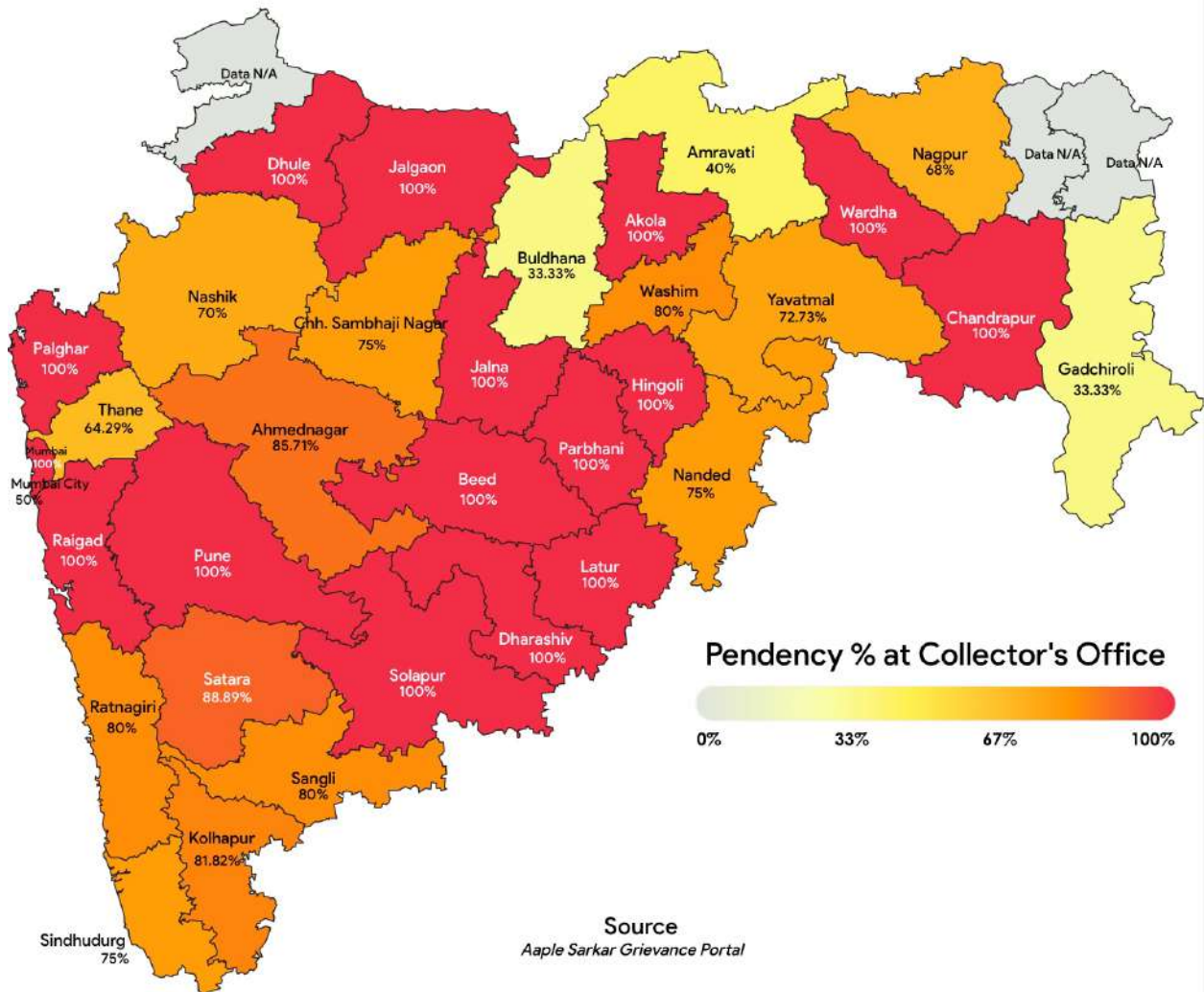

Image:4.1

The above district wise data highlights the urgent need to prioritize grievance redressal efforts at the Revenue Machinery.

2) Aaple Sarkar Pendency Percentage at Zilla Parishad

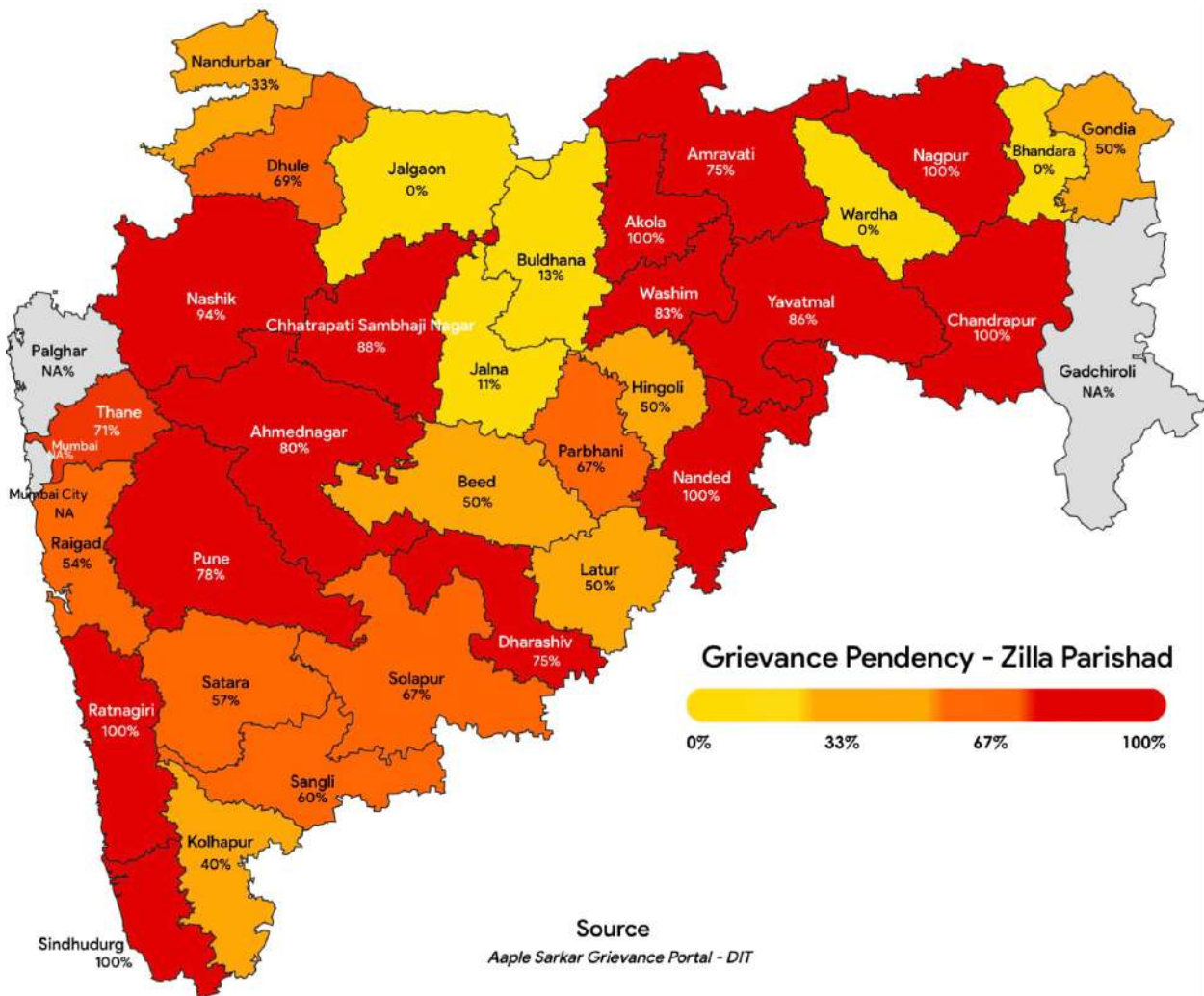

Image: 4.2

The above district wise data highlights the urgent need to prioritize grievance redressal efforts at all the Zilla Parishads.

3) Aaple Sarkar Grievance Pendency – Police Department

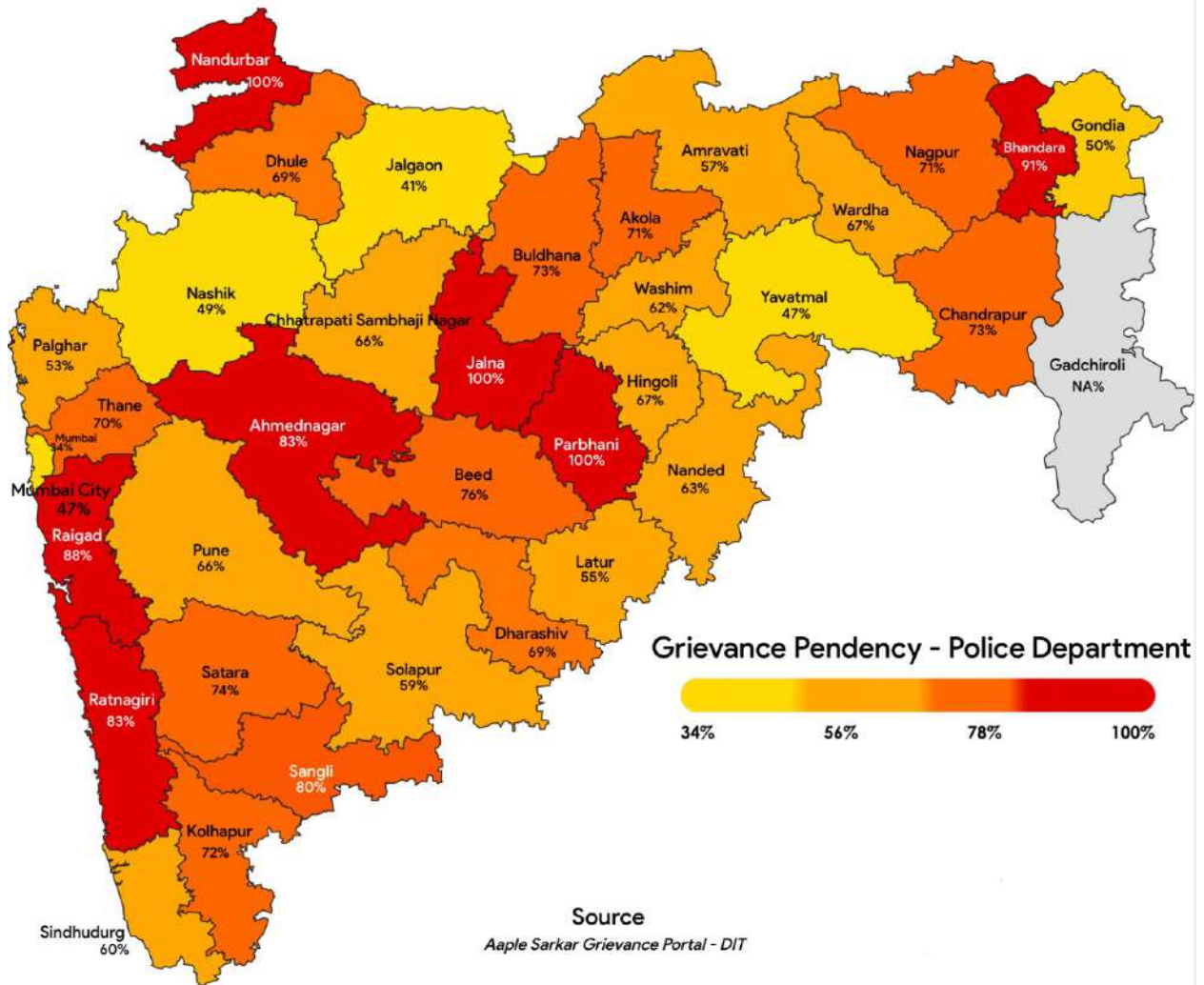

Image:4.3

The above district wise data highlights the urgent need to prioritize grievance redressal efforts at the Police department including CP and SP office.

4) Department Wise Grievance Pendency on Aaple Sarkar Portal-

Sr. No	Department Name	May Pending %	June Pending%	July Pending%
1	Finance Department	46%	100%	100%
2	Home State Excise	16%	67%	100%
3	Home-Jails	86%	100%	100%
4	Medical Education & Drugs Department	100%	100%	100%
5	Minorities Development Department	86%	100%	100%
6	Agriculture Department	100%	100%	94%
7	Dairy Development Department	100%	100%	92%
8	Fisheries Department	100%	100%	92%
9	Housing Department	99%	82%	91%
10	Public Health Department	98%	98%	91%
11	Food Civil Supplies and Consumer Protection Department	100%	91%	90%
12	Information Technology Department	42%	86%	87%
13	School Education & Sports Department	97%	91%	87%
14	Animal Husbandry Dairy Development and Fisheries Department	100%	100%	86%
15	Co-operation Textile Department	100%	86%	86%
16	Industry Department	63%	90%	86%
17	Public Works Department	98%	89%	86%
18	UD1- Urban Planning Department	94%	88%	86%
19	Marathi Language Department	26%	8%	85%
20	Revenue Stamp and Registration Department	90%	51%	83%
21	Revenue-Relief & Rehabilitation Department	100%	78%	83%
22	Tourism and Cultural Affairs Department	100%	78%	82%
23	Forest Department	92%	88%	81%
24	UD2-Urban Local Bodies Department	85%	84%	81%

25	VJNT, SBC, OBC WELFARE DEPARTMENT	81%	79%	79%
26	Co-operation Department	91%	84%	78%
27	Home - Transport & Ports	87%	26%	76%
28	Co-operation Marketing Department	100%	100%	75%
29	Water Supply Sanitation Department	83%	78%	75%
30	Tribal Department	71%	50%	74%
31	Energy Department	100%	66%	72%
32	Person with Disability Office	67%	70%	72%
33	Parliamentary Affairs Department	40%	100%	71%
34	Soil & Water Conservation Department	70%	68%	71%
35	Women and Child Development Department	59%	74%	71%
36	Home-Police	47%	40%	69%
37	Water Resources Department	53%	63%	69%
38	Social Justice and Special Assistance	91%	61%	61%
39	Environment Department	83%	63%	52%
40	GAD-Directorate General of Information and Public Relations (DGIPR)	84%	40%	52%
41	Law and Judiciary Department	49%	44%	47%
42	Labour Department	92%	81%	44%
43	Rural Development & Panchayat Raj Department	94%	67%	44%
44	Skill Development and Entrepreneurship Department	90%	100%	44%
45	Planning Department	60%	44%	42%
46	Planning-Employment Guarantee Scheme (EGS)\NREGADDepartment	86%	36%	42%
47	Higher and Technical Education Department	95%	71%	27%
48	GAD-Protocol	14%	50%	25%

Integrated CPGRAM Pendency

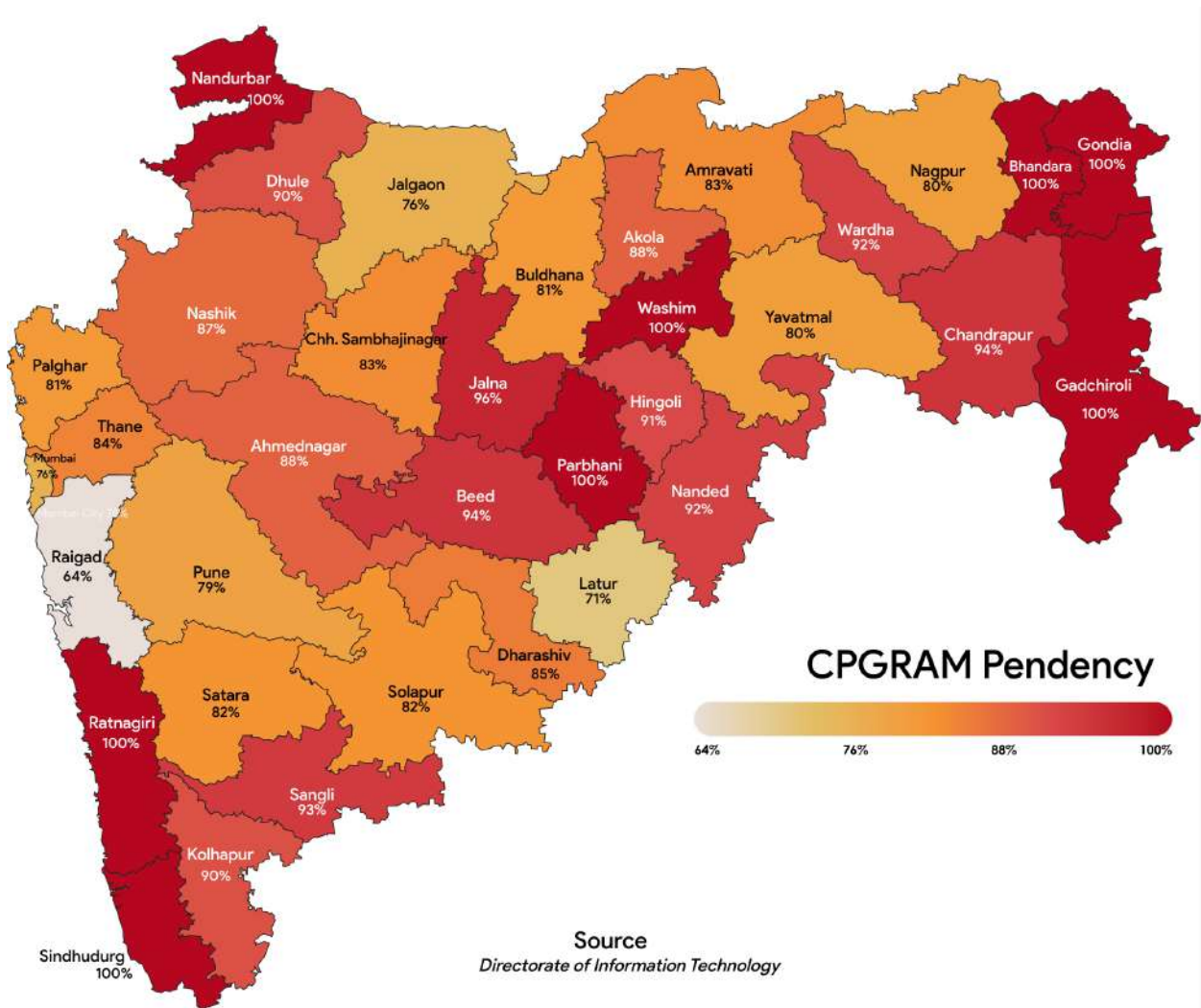

Image:2.4

The above district wise data highlights the urgent need to prioritize CPGRAM grievance redressal efforts at district level.

Right to Information Analytics

1) Departments with Highest RTI Pendency

Source- NIC

Sr. No	Department Name	May Pending %	June Pending %	July Pending %
1	Other Backward Bahujan Welfare Department	40.00%	83.87%	88.68%
2	Food, Civil Supplies and Consumer Protection Department	56.16%	85.37%	82.18%
3	Tourism & Cultural Affairs Department	63.64%	52.63%	77.78%
4	School Education and Sports Department	65.16%	88.60%	77.64%
5	Minorities Development Department	46.15%	71.43%	75.00%
6	Directorate Gen of Info and PR	77.78%	100.00%	73.33%
7	Finance Department	78.75%	72.58%	72.73%
8	Women and Child Department	43.55%	60.00%	69.77%
9	Water Supply and Sanitation Department	32.43%	36.59%	65.71%
10	Home Department	60.70%	73.25%	65.06%
11	Medical Education and Drugs Department	47.32%	48.78%	60.19%
12	Revenue and Forest Department	45.79%	50.87%	58.67%
13	Marathi Language Department	50.00%	100.00%	57.14%
14	Environment Department	50.00%	95.00%	54.84%
15	Higher and Technical Edu Department	39.19%	45.53%	52.98%
16	Soil and Water Conservation Department	64.52%	58.62%	52.17%
17	Industries, Energy and Labour Department	38.60%	58.72%	47.80%
18	Law and Judiciary Department	35.64%	37.29%	45.98%
19	Urban Development Department	34.60%	44.44%	45.89%

20	Agriculture and ADF	30.00%	79.81%	44.92%
21	Public Works Department	53.45%	53.79%	44.44%
22	Housing Department	47.87%	48.19%	44.03%
23	Social Justice and Special Assistance Department	57.45%	76.09%	44.00%
24	GAD	27.67%	44.48%	41.35%
25	Planning Department	18.18%	22.50%	41.30%
26	Public Health Department	18.25%	46.51%	40.17%
27	Tribal Development Department	60.42%	45.95%	37.18%
28	Co-op, Textiles and Marketing Department	73.23%	83.87%	36.03%
29	Rural Development Department	62.03%	62.25%	36.00%
30	Water Resources Department	38.14%	25.42%	33.68%
31	Parliamentary Affairs Department	33.33%	28.57%	19.23%
32	Persons with Disabilities Welfare Department	9.09%	16.67%	9.09%
33	Chief Minister Office	8.47%	9.93%	8.09%
34	IT Department	7.14%	25.00%	8.00%
35	Skill Development and Entrepreneurship Department	32.43%	73.08%	7.69%
36	Textile Department	71.43%	50.00%	0.00%

2) Districts with Highest RTI Pendency

Source- NIC

Sr. No	Collector Office	May Pending %	June Pending %	July Pending %
1	Buldhana	49%	67%	100%
2	Gadchiroli	95%	83%	100%
3	Gondia	12%	100%	100%
4	Jalgaon	47%	41%	100%
5	Latur	28%	69%	100%
6	Mumbai City	100%	100%	100%
7	Mumbai Suburban	98%	100%	100%
8	Nandurbar	67%	25%	100%
9	Palghar	100%	97%	100%
10	Wardha	100%	100%	100%
11	Osmanabad	53%	100%	97%
12	Sindhudurg	80%	100%	83%
13	Akola	21%	43%	77%
14	Bhandara	100%	52%	77%
15	Hingoli	100%	100%	77%
16	Sangli	88%	84%	76%
17	Beed	34%	42%	74%
18	Thane	74%	76%	73%
19	Raigad	80%	56%	72%
20	Kolhapur	24%	48%	69%

21	Yavatmal	92%	74%	67%
22	Chandrapur	10%	47%	66%
23	Nanded	100%	55%	66%
24	Ratnagiri	89%	15%	64%
25	Satara	47%	75%	64%
26	Pune	57%	54%	63%
27	Solapur	86%	64%	62%
28	Amravati	12%	68%	58%
29	Nashik	44%	38%	53%
30	Washim	67%	82%	50%
31	Nagpur	45%	100%	49%
32	Ahmednagar	64%	70%	39%
33	Jalna	36%	50%	25%
34	Parbhani	43%	25%	22%
35	Aurangabad	71%	44%	21%
36	Dhule	94%	100%	0%

3) Zilla Parishads Highest RTI Pendency

Source- NIC

Sr. No	Zilla Parishad	May Pending %	June Pending %	July Pending %
1	Akola	100%	100%	100%
2	Aurangabad	100%	100%	100%
3	Beed	100%	100%	100%
4	Bhandara	98%	48%	100%
5	Chandrapur	100%	100%	100%
6	Dhule	100%	100%	100%
7	Gadchiroli	100%	100%	100%
8	Gondia	100%	100%	100%
9	Hingoli	100%	100%	100%
10	Latur	100%	100%	100%
11	Nanded	61%	67%	100%
12	Nandurbar	75%	91%	100%
13	Pune	95%	99%	100%
14	Raigad	88%	100%	100%
15	Ratnagiri	100%	100%	100%
16	Sangli	89%	100%	100%
17	Sindhudurg	83%	100%	100%
18	Solapur	100%	100%	100%
19	Ahmednagar	49%	68%	98%
20	Nashik	100%	97%	98%

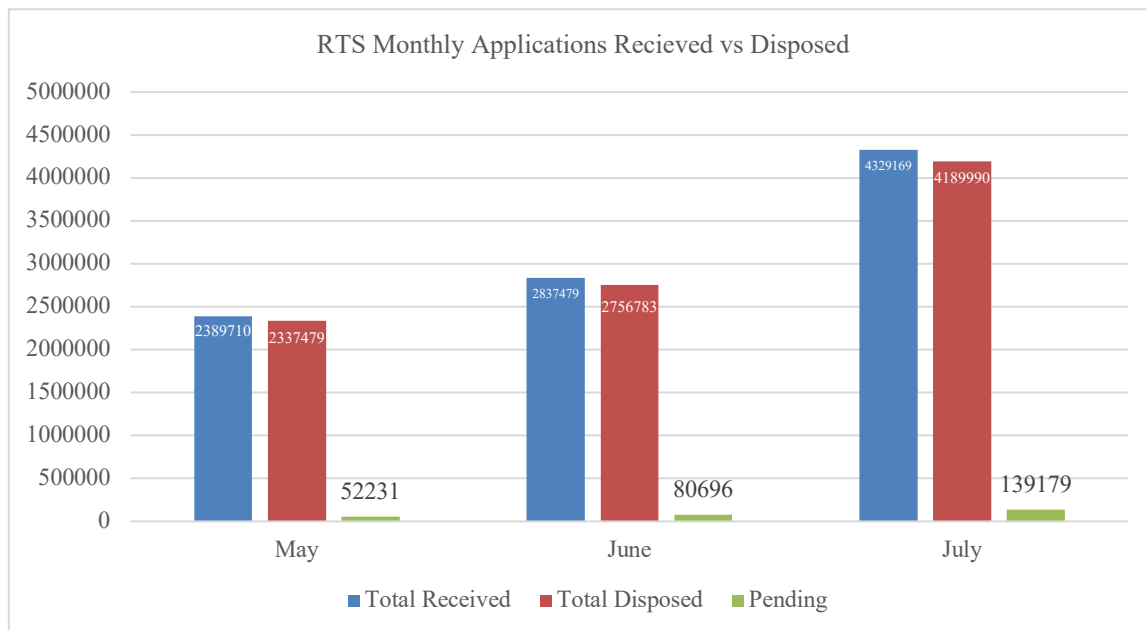
21	Jalna	100%	81%	97%
22	Nagpur	100%	80%	97%
23	Yavatmal	100%	95%	95%
24	Washim	89%	91%	93%
25	Wardha	92%	100%	90%
26	Palghar	75%	40%	86%
27	Satara	79%	81%	84%
28	Kolhapur	89%	89%	83%
29	Buldhana	100%	100%	82%
30	Osmanabad	97%	82%	75%
31	Amravati	100%	89%	71%
32	Parbhani	83%	81%	59%
33	Thane	47%	67%	55%
34	Jalgaon	59%	69%	54%

Right to Services Analytics

Source- MAHA IT

Top Services Availed by Citizens
Income Certificate
General Affidavit
Migrant Caste Certificate
Registration of Shop and Establishment
Non-Creamy Layer Certificate with Affidavit
Caste certificate with Affidavit
Change In Name
Age Nationality and Domicile
Non-Creamy Layer Certificate
Police Clearance Certificate
Income Certificate
General Affidavit
Migrant Caste Certificate
Registration of Shop and Establishment

Annexure- I Sandes Application-

शासकीय कामकाजात संदेस (Sandes) इन्स्टंट मेसेजिंग ॲपचा वापर करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक- संकीर्ण -२०२४ /प्र.क्र. ४७/र.व का १

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक - २६ जुलै, २०२४.

प्रस्तावना-

केंद्र शासन आणि राज्य शासन , शासकीय कार्यालये व स्थानिक संस्थांमध्ये हजारो संदेश आणि संप्रेषणांची देवाणघेवाण होते. हे संदेश प्रामुख्याने मजकूर स्वरूपात असले तरी, ऑडिओ/व्हिडिओ क्लिप आणि नस्ती इत्यादींमधील माहितीचीदेखील सुरक्षितपणे देवाणघेवाण होत असते. संदेस ॲप हे डिजिटल इंडिया कार्यक्रमांतर्गत आत्मनिर्भर भारताचा एक उपक्रम असून शासन ते शासन- G २ G (Govt.to Govt.) आणि शासन ते नागरिक G २ C (Govt.to Citizen) संप्रेषण/संदेश सुलभ करण्यासाठी मुक्त स्रोत आधारित, सुरक्षित आणि स्वदेशी इन्स्टंट मेसेजिंग प्लॅटफॉर्म देणारी प्रणाली आहे. संदेस ही सुरक्षितपणे शासकीय पायाभूत सुविधांवर आधारित प्रणाली आहे. तिचे धोरणात्मक नियंत्रण शासनाकडे आहे. संदेस ॲप हे गुगल प्ले स्टोअर आणि ॲपल ॲप स्टोअरवर कोणालाही डाउनलोड करण्यासाठी उपलब्ध आहे.

संदेस (Sandes) ॲप हे Play/App Store वर प्रकाशित झालेल्या डेटा गोपनीयता आणि डेटा धारणा धोरणाद्वारे (Data Privacy and Data Retention Policy) नियंत्रित केले जाते. संदेस (Sandes) ॲप हे “ सुरक्षा प्रथम” तत्वावर आधारित आहे आणि त्याद्वारे संदेश पाठविणारा व प्राप्त करणारा यांच्यामध्येच (एंड टू एंड एन्क्रिप्टेड) संदेशवहन प्रदान करते. संदेस (Sandes) प्लॅटफॉर्म केवळ सांख्यिकीय विश्लेषणासाठी मेटाडेटा संग्रहित करतो आणि म्हणून प्रत्यक्ष संदेश पुनरुत्पादित केला जाऊ शकत नाही. सर्व वितरित न झालेले संदेश एन्क्रिप्टेड स्वरूपात केवळ मर्यादित कालावधीसाठी साठवले जातात. कोणत्याही गैरवापराची तक्रार झाल्यास गैरवापराचा उगम शोधण्याची संदेस (Sandes) ॲपमध्ये क्षमता आहे.त्यामुळे शासकीय कामकाजासाठी इतर कोणत्याही ॲपचा वापर न करता “संदेस” या NIC ने तयार केलेल्या ॲपचा वापर करणे बंधनकारक करण्याबाबतचे परिपत्रक निर्गमित करणे विचाराधीन होते.

शासन परिपत्रक-

संदेस (Sandes) ॲप हे इन्स्टंट मेसेजिंग प्लॅटफॉर्मची सर्व सुविधा प्रदान करते. याव्यतिरिक्त, संदेस (Sandes) ॲपची शासकीय वापरासाठी अधिक उपयुक्त ठरतील अशी वैशिष्ट्ये खालीलप्रमाणे आहेत-

१. संदेश सुरक्षितपणे पाठवणे व प्राप्त करणे, सुरक्षित साठवण, ओटीपी पाठवणे व वितरित न झालेला Data सुरक्षित ठेवणे.
२. शासन/शासकीय कार्यालये यांच्या गरजेनुसार अनुकूलित (Customization) करण्याची सुविधा.
३. एनक्रिप्टेड मेसेज आणि फाइल्स पाठवण्यासाठी eGov ॲप्लिकेशन्ससह सेवा आधारित एकीकरण.
४. अनौपचारिक आणि अधिकृत गट तयार करण्याची सुविधा.
५. SMS च्या ऐवजी ओटीपी, ॲलर्ट, सूचना व प्रसारण करणारी संदेस ही सुरक्षित व विनाशुल्क प्रणाली आहे.
६. सत्यापित आणि सार्वजनिक वापरकर्त्यांमधील पृथक्करण.
७. संदेस पोर्टलद्वारे शासकीय वापरकर्त्यांच्या पडताळणीचा पर्याय.
८. संस्थेच्या स्तरावर प्रोफाइल तपशिलांची दृश्यमानता लपविण्याची सुविधा.
९. शासनासाठी योग्य जिमोजी (शासकीय इमोजी) आणि टॅगसह डिझाइन केलेले संवाद.

शासन परिपत्रक क्रमांक: **संकीर्ण -२०२४ / प्र.क्र. ४७/र.व का १**

१०. डेस्कटॉप/लॅपटॉपसाठी संदेश वेब आवृत्तीची उपलब्धता. (sandes.gov.in)
११. संदेश पोर्टलवरून संस्थेतील विशिष्ट वापरकर्त्यासाठी संदेश प्रसारणाची सुविधा.
१२. पोर्टलवरून भूमिका आधारित व्यवस्थापन आणि देखरेख.
१३. eGov ॲप्लिकेशनसमधून मेसेज आणि फाइल्स पाठवण्यास साहाय्य करते.
१४. ॲप्लिकेशनसमधून पाठवलेले संदेश आणि ते वाचल्याची पावती प्राप्त झाल्याची सुविधा प्रदान करते.
१५. एंड-टू-एंड एन्क्रिप्टेड ऑडिओ/व्हिडिओ कॉल्स (एकाबरोबर एक आणि सामाईक)
१६. एकात्मिक बाह्य अनुप्रयोगाद्वारे गट व्यवस्थापनाची सुविधा प्रदान करते.

२. NIC द्वारे विकसित करण्यात आलेल्या "संदेश" (Sandes) ॲपचा वापर केंद्र शासनातील सर्व अधिकारी/कर्मचारी तसेच विविध राज्य शासनांमधील २०० हून अधिक शासकीय संस्था यांच्याकडून तसेच ३५० हून अधिक ई-गव्हर्नन्स ॲप्लिकेशनमध्ये संदेश, सूचना व ओ.टी.पी. पाठविण्यासाठी केला जात आहे. सदर ॲपचे विविधांगी कार्य तसेच उपयोग विचारात घेता, महाराष्ट्र राज्य शासनामार्फतदेखील शासकीय कामकाजात राष्ट्रीय सूचना विज्ञान केंद्र (NIC) द्वारे विकसित करण्यात आलेल्या "संदेश" (Sandes) ॲपचा वापर करण्याबाबत सर्व विभाग व त्यांच्या अधीनस्थ शासकीय कार्यालयांना सूचना देण्यात येत आहेत.यासाठी शासकीय विभागांनी/कार्यालयांनी करावयाच्या बाबी खालीलप्रमाणे आहेत-

- १) sandes.gov.in/download या संकेतस्थळावर जाऊन organisation onboarding फॉर्म डाऊनलोड करून त्यावरील माहिती व्यवस्थित भरावी.
- २) सदर फॉर्मची Document copy आणि Scanned copy, hod.sandes_mhsc@nic.in या ई-मेलवर सक्षम प्राधिका-यांच्या शासकीय ई-मेलवरून पाठविण्यात यावी.

३. सदर सूचना या आदेशाच्या दिनांकापासून त्वरित अमलात येतील.

४. सदर परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२४०७२६१६२०२२६८०७ असा आहे. हे आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अ. रा. रेडेकर)
शासनाचे अवर सचिव

प्रत-

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव.
२. मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
३. मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
४. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद / विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
५. मा. उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
६. मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
७. सर्व सन्माननीय विधानसभा, विधानपरिषद व संसद सदस्य.
८. मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
९. मा. उपमुख्यमंत्र्यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
१०. सर्व मा. मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
११. मा. मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

पृष्ठ ३ पैकी २

Twitter - @GAD_AROM

Administrative Reforms and Organization and Methods,
General Administration Department,
Government of Maharashtra.